

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001695

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карамушка Дар'я Кирилівна

2. Daria K. Karamushka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Менеджмент

Дата захисту: 26-04-2024

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 5025

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.12

Тема дисертації:

1. Управління розвитком сільськогосподарських підприємств у контексті стабілізації національної економіки
2. Management of the development of agricultural enterprises in the context of the national economy stabilization

Реферат:

1. Карамушка Д.К. Управління розвитком сільськогосподарських підприємств у контексті стабілізації національної економіки. У процесі дослідження одержано такі наукові результати: вперше: - розроблено методичний підхід до прогнозування фінансових ризиків і загроз сталого розвитку сільськогосподарських підприємств, що заснований на інструментарії штучних нейронних мереж і моделі дерева рішень й дозволяє враховувати кількісні і якісні показники, екзогенні фактори впливу, критерії використання ключових ресурсів та сприяє обґрунтуванню управлінських рішень й стратегій розвитку сільськогосподарських товаровиробників; удосконалено: - концептуальні підходи до формування моделі управління економічним розвитком сільськогосподарських підприємств, які на відміну від існуючих обґрунтувань, передбачають оцінку альтернатив ефективності управлінських рішень на основі вирішення економіко-математичної моделі використання ресурсного потенціалу розвитку підприємства; - трактування поняття «організаційно-

економічний механізм управління розвитком сільськогосподарського підприємства», що на відміну від існуючих, розглядається як система взаємопов'язаних складових, інструментів формування і реалізації управлінських впливів та елементів стратегічного планування й оперативного управління, оптимального співвідношення стратегем та механізмів їх впровадження, що визначають функціонування підприємств в умовах асиметричності інформації, технологічних й глобальних трансформацій та пріоритетності завдань стабілізації національної економіки; - методичне обґрунтування прийняття управлінських рішень й обґрунтування стратегії економічного розвитку на основі інструментарію нечіткої логіки, яке на відміну від існуючих, передбачає формування оптимальної стратегії розвитку в нестабільних економічних умовах та орієнтоване на виявлення умов адаптивності сільськогосподарських підприємств за допомогою моніторингу економічних результатів виробничих процесів, оцінки індикаторів реалізації стратегій й економічного прогнозування перспектив розвитку; дістали подальшого розвитку: - систематизація критеріальних ознак й складових процесу «економічний розвиток сільського господарства», який можна охарактеризувати показниками збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та підвищенням продуктивності сільського господарства; модернізацією структури й технологічного забезпечення агропромислового виробництва, його сталістю та екологічною безпекою; диверсифікацією виробничої діяльності; покращенням умов життя сільського населення, а також потенціалом екзогенних переваг (сприятливої зовнішньої кон'юнктури, доступу до технологій, відкритості ринків продукції та факторів виробництва); - методичний підхід до оцінки розвитку підприємництва в аграрній сфері, який базується на сучасному інструментарії аналізу конкуренції між суб'єктами агробізнесу й кількісних параметрах, що визначені на основі застосування модифікації методу TOPSIS (метод визначення порядку переваги за схожістю з ідеальним рішенням (The Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution - TOPSIS)) та ранжуванні сільськогосподарських підприємств регіону за ступенем їх підприємливості; - пропозиції щодо обґрунтування й реалізації стратегічних сценаріїв забезпечення економічного розвитку сільськогосподарських підприємств за допомогою систематизації класифікаційних ознак й виділення факторів екологічної стійкості, технологічного прогресу та соціально-економічних чинників, які детермінують стале зростання в аграрній сфері, а також виокремлення переваг синергетичного партнерства між урядовими органами, науково-дослідними установами та приватними структурами, що сприятиме успішній реалізації стратегічних пріоритетів розвитку сільськогосподарських підприємств; - пропозиції щодо реалізації потенціалу економічного розвитку сільськогосподарських підприємств за допомогою конкретизації управлінського інструментарію й комплексного підходу до інтеграції сталих практик (органічне землеробство та агроекологічні принципи); впровадження сучасних моделей фінансування, адаптованих до потреб аграрного сектору; сприяння розвитку освіти та програм підвищення кваліфікації, орієнтованих на сільські громади; створення сприятливого економічного середовища; формування інфраструктурного й інституційного забезпечення безперервного інноваційного процесу в агропромисловому виробництві. Ключові слова: розвиток сільського господарства, продуктивність, сталий розвиток, стратегії, інвестиції, інновації, зайнятість, управління ризиками, вплив на навколишнє середовище, агробізнес.

2. Karamushka D.K. Management of the development of agricultural enterprises in the context of the national economy stabilization. The following scientific results were obtained in the research process: for the first time: - a methodical approach to predicting financial risks and threats to the sustainable development of agricultural enterprises was developed, which is based on the tools of artificial neural networks and a decision tree model and allows taking into account quantitative and qualitative indicators, exogenous influencing factors, criteria for the use of key resources and contributes to the justification of management decisions and development strategies agricultural producers; improved: - conceptual approaches to the formation of a model for managing the economic development of agricultural enterprises, which, unlike the existing justifications, provide for the evaluation of alternatives to the effectiveness of management decisions based on the solution of the economic-mathematical model of the use of the resource potential of the enterprise's development; - the interpretation of the concept of "organizational and economic mechanism for managing the development of an agricultural enterprise", which,

unlike the existing ones, is considered as a system of interconnected components, tools for the formation and implementation of managerial influences and elements of strategic planning and operational management, the optimal ratio of the strategist and mechanisms for their implementation, that determine the functioning of enterprises in the conditions of information asymmetry, technological and global transformations and the priority of the tasks of stabilizing the national economy; - methodical substantiation of management decision-making and substantiation of the economic development strategy based on the toolkit of fuzzy logic, which, unlike the existing ones, provides for the formation of an optimal development strategy in unstable economic conditions and is aimed at identifying the conditions of adaptability of agricultural enterprises by means of monitoring the economic results of production processes, evaluating indicators implementation of strategies and economic forecasting of development prospects; received further development: - systematization of criterion features and components of the "economic development of agriculture" process, which can be characterized by indicators of an increase in the volume of agricultural production and an increase in the productivity of agriculture; modernization of the structure and technological support of agro-industrial production, its sustainability and environmental safety; diversification of production activities; improvement of the living conditions of the rural population, as well as the potential of exogenous advantages (favorable external conditions, access to technologies, openness of product markets and factors of production); - a methodical approach to assessing the development of entrepreneurship in the agricultural sector, which is based on modern tools for the analysis of competition between agribusiness entities and quantitative parameters determined based on the application of a modification of the TOPSIS method (the method of determining the order of preference by similarity to the ideal solution (The Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution - TOPSIS)) and ranking of agricultural enterprises of the region according to the degree of their entrepreneurship; - proposals for the justification and implementation of strategic scenarios for ensuring the economic development of agricultural enterprises by means of the systematization of classification features and the selection of environmental sustainability factors, technological progress and socio-economic factors that determine sustainable growth in the agricultural sector, as well as highlighting the advantages of synergistic partnership between government bodies, research institutions and private structures, which will contribute to the successful implementation of strategic priorities for the development of agricultural enterprises; - proposals for realizing the potential of economic development of agricultural enterprises by means of the specification of management tools and a comprehensive approach to the integration of sustainable practices (organic farming and agroecological principles); introduction of modern financing models adapted to the needs of the agricultural sector; promoting the development of education and professional development programs aimed at rural communities; creation of a favorable economic environment. Key words: agricultural development, productivity, sustainable development, strategies, investments, innovations, employment, risk management, environmental impact, agribusiness.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Karamushka D. Analysis of trends in the economic development of agricultural enterprises of ukraine: prospects and challenges. Accounting and financial, information and language and communication support for the sustainable development of the agricultural sector: scientific, methodological and practical principles:

- a collective monograph / ed. by H. Pavlova, L. Vasilieva. Dnipro: Standard, 2023. P. 131–138.
- 2. Khalatur S., Pavlova H., Vasilieva L., Karamushka D., Danileviča A. Innovation management as basis of digitalization trends and security of financial sector. *Entrepreneurship and Sustainability*. 2022. Issues 9(4). P. 56–76
  - 3. Khalatur S., Velychko O., Oleksiuk V., Kravchenko M., Karamushka D. Financial security as a component of ensuring innovative development of agricultural production. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. Vol. 3(50). P. 341–356
  - 4. Халатур С. М., Кравченко М. В., Карамушка Д. К., Козир Е. В. Комплексна експрес-методика оцінки кредитоспроможності сільськогосподарських підприємств з урахуванням рівня їх економічного розвитку. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 37–42
  - 5. Халатур С. М., Карамушка Д. К., Базавлуцький О. О. Концептуальні засади побудови системи управління потенціалом фінансово-господарської діяльності підприємства. *Агросвіт*. 2022. № 20. С. 24–29.
  - 6. Гуржій Т. О., Карамушка Д. К. Фінансове забезпечення побудови управлінських моделей підприємств. *Інвестиції: практика досвід*. 2023. № 8. С. 136–142
  - 7. Khalatur S., Oleksiuk V., Karamushka D. Management of economic systems in the conditions of modernization transformations of the public economy. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 16. С. 18–24.
  - 8. Карамушка Д. К. Концепт економічного розвитку аграрних підприємств. Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації: матеріали 9-ї наук.-практ. інтернет-конф. Дніпро, 20–21.11.2021. Дніпро 2021. С. 89–91.
  - 9. Карамушка Д. К. Management of innovative development of agricultural enterprises in the context of ensuring their financial sustainability. *Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці: матеріали V-ї міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Дніпро, 02–03.03.2021. Дніпро 2022. С. 101–103.*
  - 10. Karamushka D. K. State regulation of management of the economic development of agricultural enterprises. *Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці: матеріали VI-ї міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. м. Дніпро, 02–03.03.2023. Дніпро, 2023. С. 275–277.*
  - 11. Karamushka D. K. Digital technologies in a financial management of an enterprise. *Цифрове суспільство: управління, фінанси та соціум: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. Т. 1. С. 13–15.*
  - 12. Karamushka D. Management strategies of agricultural enterprises to ensure sustainable economic development. *Abstracts of XXXII International Scientific and Practical Conference. Bilbao, Spain. P. 19–20*
  - 13. Karamushka D. The role of financial management in managing the economic development of agricultural enterprises. *Abstracts of XXXII International Scientific and Practical Conference. Vancouver, Canada. 2023. P. 33–34.*
  - 14. Karamushka D. The question of the development of the infrastructure of agriculture in the context of managing the economic development of the enterprise. *Abstracts of XXXIII International Scientific and Practical Conference. Helsinki, Finland. 2023. P. 62–63*

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U004244 0124U001458

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Халатур Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Halatur

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яценко Ольга Миколаївна
2. Olha M. Yatsenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4399-2217

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/1461230>; ResearcherID: C-4187-2018; Scopus Author ID: 57195903062; <https://scholar.google.com/citations?user=8TPtUncAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), 54/1, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Купріна Наталія Михайлівна
2. Nataliya M. Kuprina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4645-545

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071062

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 112, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Масюк Юлія Володимирівна

2. Yuliya V. Masuk

Кваліфікація: к.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вініченко Ігор Іванович

2. Igor I. Vinichenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гончаренко Оксана Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гончаренко Оксана Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ткаченко Олександр Сергійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна